

Det kongelige Kunnskapsdepartement
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref:
200604186

Vår ref:
OLF/TH

Arkiv:

Dato:
30.04.2010

Innpassing av fag- og yrkeskompetanse i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring

Vi viser til Kunnskapsdepartementets høringsbrev av 07.01.10 og ønsker å benytte oss av muligheten til å sende en høringsuttalelse.

OLF erkjenner at det europeiske kvalifikasjonsrammeverket for livslang læring (EQF) er etablert og at det skal være et verktøy for å kunne sammenlikne ulike lands utdanningssystemer og kvalifikasjoner. Vi ønsker samtidig å problematisere formålet og eventuelt nytteverdien av å samtidig etablere et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, hvis dette skal avvike fra det europeiske rammeverket, omtales nærmere under pkt 2.

I høringsbrevet ber departementet høringsinstansene spesielt uttale seg om følgende problemstillinger:

- Tema 1 – Problemstillinger knyttet til livslang læring og mobilitet
- Tema 2 – Problemstillinger vedr. læringsutbyttebeskrivelser (deskriptorer) og
- Tema 3 – Problemstillinger vedr. nivåplassering

Tema 1 – Problemstillinger knyttet til livslang læring og mobilitet

Etter OLF sin vurdering så kan dette systemet fremme mobilitet mellom landene. Det vil kunne si noe om nivåplassering av utdanningssystem, og hvor de ulike gradene plasseres, og rangeres i forhold til hverandre.

Etter OLF sin vurdering er systemet slik det presenteres i denne høringen kun egnet til plassering av formell kompetanse og ikke for vurdering av realkompetanse. Vi vurderer livslang læring å omfatte så vel formell- som realkompetanse. EQF skal etter punkt 12 i henstillingen også inkludere realkompetanse- vurdering, noe som også fremgår av høringsbrevets kulepunkt 2 på side 2. Måten dette kan ivaretas, slik vi tolker høringsbrevet, er gjennom konvertering av realkompetanse til det

formelle utdanningssystemet. Hvis realkompetanse skal ha en målbar verdi gjennom deskriptorene og uavhengig av det formelle utdanningssystemet, ser vi ikke at dette er ivaretatt slik saken nå fremmes. En svakhet ved læringsutbyttebeskrivelsene er at de kun baserer seg på formell utdanning. Det er ikke rom for realkompetanse i form av uformell påbygging på fag/svennebrev. For mange fag blir dermed systemet uinteressant da det i realiteten ikke tar høyde for det man naturlig forstår som livslang læring, herunder forskjellige typer av etter- og videreutdanning (EVU)

Oppsummert tror OLF at EQF kan fungere som et godt utgangspunkt for plassering av formell kompetanse både horisontalt og vertikalt og på den måten fremme mobilitet. Hvis realkompetanse skal vurderes som noe annet enn konvertering til formalkompetanse i utdanningssystemet, kan det være vanskelig å knytte dette til livslang læring.

Tema 2: Problemstillinger vedr. læringsutbyttebeskrivelser (deskriptorer)

For å kunne diskutere læringsutbyttebeskrivelsene må vi bestemme om vi skal ha et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, og om dette skal avvike fra EQF. Formålet med rammeverket må defineres i forkant av deskriptorene. Formålet med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket må først defineres, og særlig viktig er dette hvis det skal avvike fra EQF, jf diskusjonen om ulik nivåplassering av norske fagbrev.

OLF deler også departementets syn om at læringsutbyttebeskrivelsene er for detaljerte. En utfordring kan være at man på bransjenivå jobber for innpassing i matrisen heller enn en fagbeskrivelse.

Matrisen som presenteres i høringsbrevet for høyere utdanning, matrisen for EQF og for så vidt det danske systemet er enklere å forstå. Den forslåtte matrisens omfang gjør det krevende å holde fokus på de overordnede og prinsipielle tingene og diskusjonene går fort på et unødig detaljnivå.

Progresjonselementet er sentralt og kan på en pragmatisk måte sies å kunne dekkes opp av EQFen. Fagbrev er en selvstendig kompetanse, men samtidig første skritt på veien til noe mer, uten at dette "mer" begrepet definerer seg selv. I et livslangt læringsperspektiv vil mange bevege seg horisontalt gjennom flere fagbrev og vertikalt gjennom videreutdanning. Man har heldigvis mye å lære etter et fagbrev man avlegger som 19-20 åring.

Oppsummert finner OLF matrisen for komplisert og anbefaler færre nivåer under kategoriene kunnskap, ferdigheter og kompetanse.

Tema 3 – Problemstillinger vedrørende nivåplassering

En felles prosess for nivåplassering av de ulike delene av utdanningssystemet ville vært å foretrekke. Høyere utdanning har nivåene 6,7 og 8 implisitt skal resten fordele seg under dette nivået. Med det som utgangspunkt vil Fagskolen ligge på nivå 5, under Bachelorgraden og videregående opplæring under Fagskole/Mesterbrev og på nivå 4.

Deskriptorene har igangsatt en diskusjon om plassering av fagbrevene i videregående opplæring. Plassering i matrisen vil like gjerne være et bransjespørsmål over landegrensene som en plassering av det norske utdanningssystemet når dette skal brukes som ledd i økt mobilitet og livslang læring.

Nivåene bygger ikke på hverandre som trappetrinn i denne modellen, noe som kan virke kompliserende i saken. Videregående opplæring fra nivå 4 kvalifiserer til studier på nivå 6, dette gjelder f.eks kandidater med studiespesialisering og kandidater med fagbrev som kan søke y-veien til ingeniør.

Når det gjelder fagbrev diskuteres det om disse skal ha ulik innplassering, både på et høyere og et lavere nivå. Skal dette gjøres i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk må dette tas opp som ny sak og i dialog med bransjene og de berørte partene. Differensiering på denne måten vil være et punkt man med den logikken også da kan oppleve i høyere utdanning og særlig nivå 6 med ulike Bachelorgrader.

Hvis vi skal splitte og fordele fag-/svennebrev på forskjellige nivåer så vil kvalifikasjonsrammeverket ha en annen effekt enn det som var tiltenkt. Det vil få det norske utdanningssystemet til å fremstå mer fragmentert og uoversiktlig enn det egentlig er. I Soria Moria 1 ble det foreslått at alle skulle være studieforberedt med videregående opplæring. Dette har blant annet medført Y-veis løp innenfor en rekke yrkesfag. Diskusjonen om nivåplassering slik den nå foreligger, kan føre oss bakover heller enn fremover når det gjelder anerkjennelse av yrkesfaglig utdanning.

Skal nivåplassering opp som tema i et nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk må sektorer og bransjer involveres på en annen måte og med utgangspunkt i et sektorvist samarbeid over landegrensene. Med det som forbehold støtter OLF forslaget om å plassere videregående opplæring på nivå 4.

Med vennlig hilsen
OLF Oljeindustriens Landsforening

Thina Hagen
Fagsjef